

Herpes (simplex) encefalitis

Wat is het?

Encefalitis betekent hersenontsteking. Bij een encefalitis is de hersenmassa ontstoken. De zenuwcellen of de witte stof van de hersenen worden daardoor direct beschadigd. Dit is een andere aandoening dan meningitis, een ontsteking van de hersenvliezen.

Wat zijn de klachten?

De ziekte begint meestal met hoge koorts en verschijnselen van griep. Binnen een paar dagen krijgt de patiënt ernstige klachten. Bijvoorbeeld epileptische aanvallen, een lager bewustzijn, verlamming aan een kant, problemen met zien en een verstoorde spraak/taal. De huisarts zal de patiënt dan snel doorsturen naar de eerste hulp. Het kan weken duren voordat de patiënt weer uit het ziekenhuis mag. Vaak is er daarna nog schade aan de hersenen. Patiënten hebben dan problemen met denken, zwakke armen of benen en loopstoornissen. Zij moeten dan eerst revalideren. Het duurt vaak maanden voordat zij weer beter zijn.

Wat is de oorzaak?

Encefalitis is een zeldzame ziekte. Het komt in Nederland maar enkele tientallen keren per jaar voor. Encefalitis wordt veroorzaakt door virussen. Meestal is dit het koortslipvirus. De medische naam hiervoor is het herpes simplex virus. Deze vorm van encefalitis heet dan ook herpesencefalitis (HSE). We weten niet waarom het koortslipvirus bij sommige mensen zorgt voor een encefalitis. Een koortslip zelf veroorzaakt in ieder geval geen encefalitis en het heeft ook niets te maken met een lagere weerstand. Andere virussen kunnen ook encefalitis veroorzaken, maar dit gebeurt nog zeldzamer. In sommige landen komt encefalitis veel vaker voor, bijvoorbeeld in Zuid Oost-Azië, Afrika en sommige delen van de Verenigde Staten, Zuid-Amerika en Oost-Europa. Het virus wordt daar veroorzaakt door insectenbeten.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Hiervoor wordt in het ziekenhuis een hersenvochtonderzoek gedaan. Dit gebeurt via een ruggenprik. Daarnaast krijgt de patiënt meestal een MRI-scan en vaak ook een EEG. In het hersenvocht kan je het virus niet direct zien, maar wel het DNA van het virus. Dat gebeurt met een PCR (Polymerase Ketting Reactie). Dat is een soort kopieerapparaat in een reageerbuis. Daarmee wordt het DNA tientallen miljoenen keren vermenigvuldigd, zodat het goed te zien is. Het resultaat van de PCR is meestal binnen 24-48 uur bekend. In de tussentijd kan de neuroloog al wel starten met de behandeling.

Welke behandeling is mogelijk?

HSE kan worden behandeld met een anti-virus medicijn (Aciclovir). De patiënt krijgt dit middel meestal 3 keer per dag via een infuus. Dit gebeurt ongeveer 14 dagen lang. Daarnaast krijgt de patiënt vaak een behandeling met bijnierschors hormonen (prednison of dexamethason). Tegen een aantal buitenlandse virussen hebben we vaccinaties. Informatie hierover kan u krijgen bij de GGD.